

Vynočili Vás a Vašími radami sa konečne riadily štáty a národy, vládcovia, predstavitelia štátov a poddaní, všetci v pevnom presvedčení, že cesta, označená pápežom, je jedinou, ktorá vedie k všeobecnému smiereniu, k trvanlivému, spokojnému spolunažívaniu všetkých národov!"

Sv. Otec medziiným povedal: „Za krátky čas roznesie sa Vianočné posolstvo po svete roztrhanom nesynovnosťou, ničenieho zbraňami a krvácajúcom od ťažkých rán. Nech Ten, z ktorého božských úst vyšlo volanie: ‚Každý, kto je z pravdy, počúva môj hlas‘ (Ján 18, 37), napomáha, sprevádza a posilňuje svojou milosťou naše sladké slová, oživujúc ich svojím vnuknutím a objasňujúc ich svojím svetlom. Nech Boh nedopustí, aby tie slová uschly na kamenistej pôde zatvrdlivých srdc, ale nech im prichystá a udelí úrodnú pôdu otvorených myslí a srdc.“

Z tohoto posolstva sv. Otca, ako ho v nasledujúcom článku podávame nech nám svieti svetlo, aby sme nepoblúdili.

Vianočné posolstvo sv. Otca.

Skúmajúc príčiny dnešnej pohromy, pred ktorou ľudstvo stojí pomätené, často sa tvrdí, že kresťanstvo nesplnilo svoje poslanie. Prečo teda obviňujú kresťanstvo? Azda pre apoštolov, slávu Kristovu, pre hrdinských priekopníkov viery a spravodlivosti, pre pastierov a kňazov, heroldov kresťanstva, ktorí napriek prenasledovaniu a mučenictvu premenili barbarské národy na kultúrne a zohli im kolená pred oltárom Kristovým; ktorí položili základy kresťanskej kultúry; ktorí zachovali pozostatky učení a umenia z Atén a Ríma, sjednotili národy v mene Kristovom, rozšírili vedu a čnosť; ktorí stavali križe na vysokých miestach a krásne katedrály, obrazy neba, pomníky viery a pobožnosti, ktorí ešte dvíhajú ctihodnú hlavu z rumovísk Európy? Nie: kresťanstvo, ktorého sila pochádza od Toho, ktorý je Cesta, Pravda a Život, ktorý je s ním a bude s ním až do skončenia sveta, splnilo dobre svoje poslanie. Lenže ľudia sa vzbúrili proti pravému kresťanstvu, vernému Kristovi a jeho náuke. Ľudia si vymysleli kresťanstvo podľa svojich chůtok, nový idol, ktorý nikoho nespasí, ktoré nehamuje výbuchy telesnej náruživosti, dychtivosti po zlate a striebre, ktoré omamuje oko, pýchu života. Je to nové náboženstvo, bez duše, maska zabitého kresťanstva, bez ducha Kristovho. Títo vyhlásili, že kresťanstvo nesplnilo svoje poslanie!

Sostúpme na dno svedomia modernej spoločnosti a hľadajme koreň zla: kde sa skrýva? Bez pochyby i tu treba pochváliť múdrosť tých kormidelníkov štátu, ktorí vždy podporovali alebo si aspoň uctili na osoh svojho národa hodnoty kresťanskej kultúry, udržiavajúc dobré vzťahy medzi Cirkvou a štátom, chrániac svätosť manželstva a garantujúc náboženskú výchovu

mládeže. Nemôžem však zatvoriť oči pred smutnou vidinou postupného odkresťančovania jednotlivca i spoločnosti, ktoré počnúc uvoľnením mravov smeruje k podvracaniu a otvorenému popieraniu pravdy a síl, určených k osvieteniu rozumu pre spoznanie dobra a zla a k posilneniu rodinného, súkromného, štátneho a verejného života. Náboženská chudokrvnosť rozšírila sa ako mor a nakazila mnohé národy Európy a sveta a tak mravne spustošila duše, že nijaké náboženské splašky alebo národná a medzinárodná mytológia nevie napraviť to spustošenie. Slovmi, skutkami, opatreniami od desaťročí a storočí ako i teraz viac-menej vytrhujú zo srdc ľudí, od detí až po starcov, vieru v Boha, Stvoriteľa a Otca všetkých, Odmeniteľa za dobré, Pomstiteľa za zlé tým, že pozbavujú výchovu a vyučovanie prirodzeného základu, bojujú a potlačujú náboženstvo a Cirkev Kristovu všetkými spôsobami a prostriedkami, rádiom a tlačou, zneužitím vedy a moci.

Keď ducha zatiahli do nemravnej priepasti tým, že ho odialili od Boha a praktizovaného kresťanstva, zostaly iba mýtve myšlienky, predsavzatia a teórie; hodnotenie vecí, činov a práce ľudí sa dialo v oblasti sveta materiálneho a tam aj smerovalo. Človek sa namáhal a snažil jedine o získanie širšieho priestoru, o bezhraničný vzrast svojho bohatstva a moci, o zápolenie v rýchlosti vyrobiť v kratšom čase a lepšie vec, ktorá sa zdá nezbytnou pre materiálny pokrok. V politike sa to javí ako prevaha neskrotnej túžby po expanzii, ako čisto politické záujmy, nedbajúce na mravnosť; v hospodárstve je to vláda veľkých a gigantických podnikov a spoločností; v spoločenskom živote ako príliv zástupov do nebezpečne preľudnených veľkých miest a priemyselných a obchodných stredísk, charakterizovaný nestálosťou, ktorá sprevádza množstvo ľudí, meniacich dom a miesto pobytu, kraj i zamestnanie, záľuby i priateľstva.

K tomu ešte prichodí, že vzájomné vzťahy spoločenského života staly sa čisto fyzickými a mechanickými. Po odstránení miery a ohľadov, diktovaných rozumom, vláda vonkajšej nútenosti, holé vlastníctvo moci nahradilo normy poriadku, spravujúceho ľudské spolunažívanie. Tieto normy, pochádzajúce od samého Boha, určujú vzťahy prirodzené i nadprirodzené, spájajú spravodlivosť s láskou k jednotlivcom a spoločnosti. Vznešenosť a dôstojnosť ľudskej osoby a jednotlivých spoločností bola ubitá, zhanobená a potlačená ideou násilia, tvoriaceho právo. Privátne vlastníctvo sa stalo prostriedkom na vykorisťovanie práce druhého, v druhých zrodila sa chladnosť, nesnášanosť a nenávisť. Organizácie, vzniklé na takom podklade, sa pretvorily na silnú zbraň, ktorá mala v rozhodujúcej bitke doniesť víťazstvo pre záujmy čiastky nad celkom. V zemiach, kde prevládol bezbožný a protikresťanský pochop štátu so všetkými svojimi pokušeniami, jednotlivec bol zbavený skoro svojej nezávislosti, a to rovnako v živote súkromnom ako i verejnom.

Kto sa dnes bude čudovať, že táto diametrálna opozícia k princípom kresťanskej náuky konečne sa premenila v zúrivý náraz vnútorných i vonkajších napnutí a viedla k záhube životov a k ničeniu majetkov, ako to vidíme a ako sme toho s hlbokým žiaľom svedkami? Tento smutný koniec je výsledkom sociálnych pomerov, ako sme ich práve opísali a vojna, ktorú nemôžeme zastaviť, všetko napomáha, zrýchľuje, zväčšuje a zapríčiňuje tým väčšiu pohromu, čím dlhšie trvá, lebo katastrofa sa tak stáva všeobecnejšou.

Zle by pochopil naše slová proti materializmu minulého storočia a dnešných dní, kto by z nich chcel vyvodiť odsúdenie technického pokroku. Nie, nikdy neodsudzujeme, čo je darom božím. Boh dáva vznik chlebu z hrudy zeme a v útrobach zeme skryl v dňoch stvorenia sveta poklady ohňa, kovov, drahých kameňov, aby ich človek svojimi rukami bral pre svoje potreby, pre svoje diela, pre svoj pokrok. Cirkev, matka toľkých univerzít v Európe, ktorá i dnes velebí a sjednocuje toľkých vytrvalých majstrov vedy, bádateľov prírody, dobre vie, že každej veci, ba i samej slobody vôle možno použiť tak, že budeme hodní chvály a odmeny, alebo pohanenia a trestu. A tak sa stalo, že pokrok techniky pre ducha a smer, ktorým sa niesol, musí teraz robiť pokánie za svoje omyly a to tak, že trestať seba samého, lebo vytvoril nástroje záhuby, ktoré ničia všetko, čo včera sám postavil.

Jediný liek : návrat k oltáru.

Hľadiac na ohromný zmätok, spôsobený označenými poblúdeniami, niet iného lieku ako návrat k oltárom, na stupňoch ktorých nesčíselné generácie veriacich dosahovali požehnanie a mravnú silu, aby mohli splniť svoje povinnosti. Treba sa vrátiť k viere, ktorá osvecovala jednotlivcov a spoločnosť a poučovala o právach a povinnostiach každého. Treba sa vrátiť k múdrym a večným normám sociálneho poriadku, ktoré na poli národnom i medzinárodnom tvoria mocnú ochranu proti zneužitiu slobody, ako aj proti zneužitiu sily. Táto výzva pristúpiť k blahodarným prameňom musí znieť mocne, všade, vždy, v čase, keď starý poriadok zanikne a prepustí svoje miesto novému poriadku.

Budúca rekonštrukcia bude môcť poskytnúť vzácne možnosti napomáhať dobro, ale nie je zbavená nebezpečenstva upadnúť do omylu a tak podporovať zlo. Bude treba múdrej vážnosti a zrelej úvahy nielen preto, lebo ide o giganticky ťažké dielo, ale i pre vážne následky, ktoré, ak by vec zlyhala, objavily by sa na poli materiálnom i duchovnom. Bude treba rozumov so širokým horizontom a vôlí s pevnými predsavzatiami, ľudí odvážnych a pracovitých, ale predovšetkým a nado všetko bude treba ľudí svedomitých, ktorých v úmysloch, plánoch i činoch oduševňuje, hýbe a udržiava živý pocit zodpovednosti a ktorí neváhajú skloniť sa pred svätými zákonmi božími, lebo ak sa tvorivá moc v hmotnom poriadku nedoplní

dôkladnou rozvážnosťou a úprimným úmyslom v poriadku mravnom, splní sa bez pochyby výrok sv. Augustína: „Bene currunt, sed in via non currunt. Quanto plus rurrunt, plus errant, quia a via recedunt.—Dobre bežia, ale nebežia po ceste. Čím viac bežia, tým viac blúdia, lebo sa vzdalujú od cesty.”

Ani by to nebolo po prvé, že ľudia, ktorí očakávajú, že sa ovenčia vavrínom víťazstva vojenského, by snívali o tom, že dajú svetu nové usporiadanie, určiac nové cesty, ktoré podľa ich mienky vedú k blahobytu, rozkvetu a pokroku. Ale kedykoľvek podľahli pokušeniu budovať svoju stavbu nového poriadku proti rozumu, proti zásadám miernosti, spravodlivosti, šľachetnej ľudskosti, padli a s hrôzou pozorovali trosky svojich klamných nádejí a zlých plánov. Preto nás i dejiny učia, že mierové zmluvy, uzavierané v duchu a s podmienkami, ktoré sa nesrovnávaly so zásadami mravnými alebo s pravou politickou múdrosťou, nerodily život, iba ak tvrdý a trpký, jasne tým prejavujúc v rátaní omyl, ktorý je síce ľudský, ale zato nie menej zhubný.

Hrôzy dnešnej vojny sú príliš veľké, takže si už môžeme dovoliť premárniť aj pokoj. Preto, aby sme sa tomu nešťastiu vyhli, nestačí, aby úprimne a energicky na tom diele spolupracovala len tá alebo oná strana, len ten alebo onen národ, ale všetky národy, ba celé ľudstvo. Ide tu o všeobecný podnik za spoločné dobro, ktorý vyžaduje spoluprácu kresťanstva, lebo pri novej výstavbe, ktorá sa má vybudovať, prichádzajú do úvahy aj veci náboženské a mravné.

Používame teda svoje právo, alebo lepšie plníme svoju povinnosť, keď dnes, na vigíliu Narodenia Spasiteľa, božskej zorničky nádeje a pokoja pre svet, autoritou svojho apoštolského úradu a pobádaním svojho srdca vyzývame celý svet, aby pozoroval a uvažoval o nebezpečenstve, ktoré hrozí pokoj, ktorý by bol základňou skutočne nového usporiadania a zodpovedal by túžbam a očakávaniu národov, snívajúcich o spokojnejšej budúcnosti.

Predpoklady medzinárodného poriadku.

Toto nové usporiadanie, ktoré už všetky národy chcely mať uskutočnené po toľkých skúškach a pohromách tejto vojny, musí sa predovšetkým opierať o nezničiteľné a nezmeniteľné základy mravného zákona, prejaveneho samým Stvoriteľom v prirodzenom poriadku, a Ním nezmazateľné vryté do ľudských sŕdc. Mravný zákon, ktorého zachovávanie musí byť vyžadované a napomáhané verejnou mienkou všetkých národov a všetkých štátov s takou jednohlasnosťou a silou, že by sa nikto neopovážil o ňom zapochybovať alebo zľahčovať si povinnosti z neho plynúce. Ako mohutný maják mravný zákon musí lúčami svojich princípov riadiť beh činnosti ľudí a štátov, ktorí musia poslúchať jeho napomenutia, rady, a osožné pokyny, ak nechcú odsúdiť na stroskotanie všetku prácu a ná-

maňu, ktorá sa vynakladá na utváranie nového poriadku. Vracajúc sa však znova a bližšie určujúc to, čo sme už pri inej príležitosti vyložili, zdôrazňujeme i teraz niektoré podstatné predpoklady medzinárodného poriadku, ktorý tým, že by zaručoval všetkým národom spravodlivý a trvalý pokoj, oplýval by dobrodejním a blahobytom.

Slobodu národom.

1. V novom poriadku, založenom na mravných zásadách nemá miesta porušovanie slobody, celistvosti a bezpečnosti iných národov, nech je akákoľvek ich územná rozloha, alebo ich obranná schopnosť. Aj keď sa nedá vyhnúť tomu, aby veľké štáty, svojimi väčšími možnosťami a svojou mocou, nenaznačovali cestu pre utváranie hospodárskych skupín medzi nimi a národami menšími a slabými, jednako je tiež nepopierateľné — ako pre všetkých, v okruhu všeobecného dobra — právo týchto národov na úctu k ich slobode na poli politickom, na účinné zachovávanie tej neutrality v medzištátnych sporoch, ktorá im patrí podľa prirodzeného práva, na ochranu ich hospodárskeho vývoja, lebo len tak budú môcť primerane dosiahnuť spoločné dobro, hmotný a duchovný blahobyť vlastného ľudu.

Slobodu a práva národným menšinám.

2. V novom poriadku, založenom na mravných zásadách, nemá miesta otvorené alebo zákerné utláčanie kultúrnych a jazykových zvláštností národných menšín, prekážanie a ukraľovanie ich hospodárskych schopností, obmedzovanie alebo zrušenie ich prirodzenej plodnosti. Čím svedomitejšie zákonitá štátna autorita má v úcte práva menšín, tým istejšie a účinnejšie môže žiadať od ich členov lojálne plnenie občianskych povinností, spoločných s ostatnými občanmi.

Spravodlivé rozdelenie darov prírody.

3. V novom poriadku, založenom na mravných zásadách, nemajú miesta obmedzené egoistické výpočty, smerujúce k zaisteniu si hospodárskych prameňov a vecí určených pre všetkých, takže národy, ktoré sú od prírody menej obdarené týmito darmi, zostanú z nich vytvorené. V tomto ohľade nám pôsobí svrchovanú radosť vidieť, ako sa uplatňuje potreba účasti všetkých na daroch prírody aj u národov, ktoré pri uskutočnení tejto zásady by patrily ku kategórii tých, „ktorí dávajú“ a nie tých, „ktorí dostávajú“. No, ale spravodlivosť žiada, aby riešenie tejto otázky, rozhodnej vo svetovom hospodárstve, prišlo metodicky a postupne s potrebnými zárukami a bralo si poučenie z nedostatkov a chýb minulosti. Ak by sa v budúcom pokoji odvážne nepristúpilo k takémuto riešeniu, zostal by v medzinárodných vzťahoch hlboký a rozsiahly koreň, z ktorého by rástly trpké protivy a beznádejné žiarlivosti, ktoré by konečne privedly k novým konfliktom. Treba však poznamenať, že uspokojujúce riešenie tohto problému úzko súvisí s iným, zá-

kladným pilierom nového poriadku, o ktorom hovoríme v nasledujúcom bode.

Odstrániť vojny a zbrojenie a zachovávať smluvy.

4. V novom poriadku, založenom na mravných zásadách, nemá miesta — ak už raz boli vylúčené najnebezpečnejšie ohniská ozbrojených konfliktov — totálna vojna, ani bezuzdné zbrojenie. Nesmie sa dovoliť, aby hrôza svetovej vojny so svojimi hospodárskymi a sociálnymi záhubami a so svojimi mravnými bludmi a poruchami rozpútala sa po tretí raz nad ľudstvom. Treba vážne a čestne prikročiť k postupnému a primeranému obmedzeniu zbrojenia, aby ľudstvo bolo už zďaleka chránené pred takouto pohromou. Nerovnováha medzi prehnaným ozbrojením národov mocných a nedostačujúce ozbrojenie slabých zapríčiňuje nebezpečenstvo pre udržanie spokojnosti a pokoja medzi národmi a radí prikročiť k širokému a primeranému obmedzeniu vo výrobe a vlastní ťi útočných zbraní.

Primerane k miere, v ktorej sa bude uskutočňovať odzbrojenie, majú sa určiť primerané prostriedky, čestné pre všetkých a účinné, aby zásade „pacta sunt servanda — smluvy majú sa zachovávať” — daly životnú a mravnú silu, ktorá jej prináleží v právnych vzťahoch medzi národmi. Táto zásada, ktorá v minulosti prešla cez osudné krízy a nepopierateľné porušenia, stretla sa skoro s nezahojiteľnou nedôverou medzi rozličnými národmi a ich vládcami. Aby sa znovu zrodila vzájomná dôvera, musia vzniknúť ustanovizne, ktoré, získajúc si všeobecnú úctu, venujú sa vznešenému poslaniu, či už tomu, že budú zaručovať úprimné dodržiavanie smlúv, či tomu, že budú napomáhať, podľa zásad práva a spravodlivosti, ich prípadné opravy a revízie.

Neskrývame pred sebou hromadu ťažkostí, ktoré treba premôcť, a skoro nadľudskú silu dobrej vôle, požadovanej od všetkých stránok, aby bolo možné spoločne šťastne rozriešiť toto dvojité podujatie, ktoré sme tu načrtli. No, táto spoločná práca je taká podstatná pre trvalý pokoj, že nič nemá zdŕžať zodpovedných štátnikov, aby sa na ňu nepodujali a aby ju nepodporovali silami dobrej vôle, ktorá, majúc pred očami budúce dobro, premôže bolestné spomienky na nezdarené pokusy v minulosti a nedá sa zahlušiť povedomím gigantickej sily, ktorá sa žiada k takému dielu.

Slobodu náboženstvu a Cirkvi.

5. V novom poriadku, založenom na mravných zásadách, nemá miesta prenasledovanie náboženstva a Cirkvi. Zo živej viery v osobného Boha sa uvoľňuje výborná a odolná mravná sila, ktorá utvára celý beh života, lebo viera nie je iba čnosťou, lež nebeskou bránou, ktorou vchádzajú do chrámu duše všetky čnosti a utvára sa ten pevný a húževnatý charakter, ktorý nekolíše v skutkoch rozumu a spravodlivosti. To platí vždy. No, ešte väčšmi sa to má zaskvieť vtedy, keď ako od štátnika, tak

od posledného občana žiadala vrchol odvahy a mravnej energie na utvorenie novej Európy a nového sveta nad troskami, ktoré nahromadil svetový konflikt svojou násilnosťou a rozdelením duchov.

Čo sa týka zvlášť sociálnej otázky, ktorá pri konci vojny bude najpálčivejšia, naši predchodcovia a aj my sami sme označili zásady riešenia. Ale i na tieto sa treba tak dívať, že ich možno nasledovať v celom rozsahu a že môžu doniesť plné ovocie iba vtedy, keď štátnikov a národy, zamestnávateľov a robotníkov bude oduševňovať viera v osobného Boha, Zákondarcu a Pomstiteľa, ktorému sú zodpovední za svoje skutky. Lebo kým nevera, ktorá pövístáva proti Bohu, Usporiadateľovi vesmíra, je najnebezpečnejšou nepriateľkou nového spravodlivého poriadku, zatiaľ každý človek, veriaci v Boha, je jeho mocným priaznivcom a paladínom. Kto verí v Krista, v Jeho Božstvo, v Jeho zákon, v Jeho dielo lásky a bratstva medzi ľuďmi, poskytne zvlášť cenné prvky pre sociálnu obnovu. Ešte viac však k tomu prispievajú štátnici, ak sa ukážu ochotní široko otvoriť dvere a upraviť cestu Cirkvi Kristovej, aby v slobode a bez prekážok, dajúc svoje nadprirodzené sily k službe dorozumenia sa medzi národmi a k službe pokoja, mohla horlivo spolupracovať v horlivosti a láske k nesmiernej práci na zahojenie rán vojny.

Nevieme si však vysvetliť, ako v niektorých krajinách mnohé nariadenia stavajú sa do cesty posolstvu kresťanskej viery, zatiaľ čo dávajú úplnú a širokú slobodu propagande, ktorá proti nej bojuje. Mládež sa berie dobročinnému vplyvu kresťanskej rodiny a oddeľuje od Cirkvi. Vychováva sa v duchu Kristovi nepriateľskom, tým, že sa do nej zaštepujú poznatky, zásady a praktiky nekresťanské. Znesnaďňuje sa a narušuje dielo Cirkvi v starosti o duše a v dobročinnosti. Zneuznáva sa a zavrhuje jej mravný vplyv na jednotlivca a spoločnosť. Všetky tieto nariadenia nielenže ani zďaleka neboli zmiernené alebo zrušené počas vojny, lež naopak, v mnohom ohľade sa ešte priostrojujú. Že toto všetko sa môže ďalej diať v utrpeniach prítomnej doby, to je smutným znakom ducha, s akým nepriatelia Cirkvi ukladajú veriacim, uprostred iných, nie ľahkých obetí, ešte i farchu trpkkej úzkostlivosti, zafažujúcu ich svedomie.

My milujeme rovnakou láskou, — svedkom toho je Boh, — všetky národy bez výnimky. Aby sme sa vyhli i zdaníu, že nás vedie strannický duch, až dosiaľ sme si uložili najväčšie mlčanie. Ale tieto nariadenia proti Cirkvi a ciele, ktoré sledujú, sú také, že cítíme sa byť zaviazaní v mene pravdy prehovoriť slovo, už aj preto, aby z toho nenastal, na nešťastie, zriňatok medzi veriacimi.

V takomto očakávaní a s touto túžobnou modlitbou na perách, posielame svoj pozdrav a svoje požehnanie všetkým svojim synom celého sveta. Nech sostúpi naše požehnanie hojne na tých — kňazov, rehoľníkov a laikov — ktorí trpia úzkosti

pre svoju vieru! Nech sostúpi aj na tých, ktorí hoci nepatria do viditeľného tela Cirkvi katolíckej, sú nám predsa blízki vierou v Boha a v Ježiša Krista a s nami sa shodujú ohľadne úprav a základných cieľov pokoja! Nech sostúpi so zvláštnym záchvevom lásky na tých, čo vzdychajú v smútku, v tvrdej ťažobe terajších múk. Nech je ono štítom pre tých, čo bojujú v zbrani, liekom pre chorých a ranených, útechou pre zajatcov, a vyhnancoz z rodnej zeme, pre vzdialených od domácich kozubov, pre deportovaných do cudzích zemí, a pre milióny biednych, ktorí ustavične zápasia so strašnými mukami hladu! Nech je balzomom na všetku bolesť a nešťastie! Nech je podporou a potechou pre všetkých biednych a strádaúcich, ktorí očakávajú priateľské slovo, budiace v ich srdciach silu, odvahu, a sladkosť súcitu v bratskej pomoci! Nech konečne naše požehnanie zotrva na tých dušiach, a na tých súcitných rukách, ktoré v nevyčerpatelnej, bezžistnej obetavosti nám umožnily, aby sme pri skromnosti svojich prostriedkov mohli utrieť slzy a zmierniť chudobu mnohých, zvlášť však najchudobnejších a opustených medzi obetami vojny. Tieto duše ukázaly, ako dobrota a láskavosť Božia, ktorej svrchovanosťou a nevýslovným zjavením je Božie Dieťaťko v jasličkách, ktoré nás svojou chudobou chcelo urobiť bohatými, nikdy neprestávajú účinkovať v Cirkvi.

Všetkým udeľujeme v hlbkej otcovskej láske z plnosti svojho srdca apoštolské požehnanie.

Zpät ku svätej omši!

(Podľa R. Mädera a M. z Kochema — Július Šimko.)

2. Kto obetuje?

V starokresťanskom bohoslužobnom poriadku boli takzvaní katechumeni. Katechumeni neboli ešte zasvätení do tajomstva obeti, preto museli opustiť miesto pred začiatkom vlastného obetného úkonu. Kresťanská bohoslužba považovaná bola za niečo nevýslovne svätého, tak že prítomnosť niekoho nepokrsteného veriacim pripadala ako profanácia (zneuctenie) obetného miesta. Len tí, čo boli vo spoločenstve svätých, smeli sa priblížiť k oltáru a zúčastniť sa najvznešenejšieho tajomstva, ktoré sa koná medzi nebom a zemou. **Zúčastňovať sa na spoločnej bohoslužbe bolo považované za právo, za česť a výsadu veriacich** a preto bolo to pre nich samozrejme.

Dnes už niet rozdielu medzi zasvätenými a nezasvätenými. Teraz už niet tajnej náuky (disciplina arcani) voči pohanom a židom a inovercom a nepokrsteným. Teraz môžu všetci vedieť, čo veríme, čo chceme a čo konáme. Výzva „*ita missa est*“, ktorou kedysi jaheň pred začiatkom obetného úkonu vykázal všetkých, ktorí k cirkevnému spoločenstvu nepatrili, v tej forme už nejestvuje. Bohoslužba na našich oltároch koná sa teraz takrečeno **pri otvorených dverách**.

Jednako i medzi tými, ktorí majú náležať k vedúcim, sú mnohí, ktorým je oltár, okolo ktorého sa kresťanský ľud shromažďuje v deň Pána, nepochopeným tajomstvom a slovo sv. omša je slovom cudzím, ktoré síce často mávajú v ústach, ale ktorého význam ostáva im skrytý. A to nie preto, že nevedia latinsky. Sú jednoduchí ľudia, staré babičky bez vzdelania, ktoré síce nerozumejú žiadnemu latinskému slovíčku, ktorým však sv. omša je otvorenou knihou.

Nie, neznalosť latinčiny nie je prekážkou porozumenia a záujmu na sv. omši, ale **duch času**, ktorý hlása pravý opak toho, čo sa na oltári koná.

Katolícka bohoslužba menuje sa svätou omšou. Nezáujma nás však, ako sa bohoslužba menuje, ale **čo je?** Katolícka bohoslužba je obeta Nového zákona. Ísť na sv. omšu, značí ísť k obeti. A tu **k obeti náležajú dva momenty: jedna osoba a jedna vec.** Ak chybuje jeden z týchto dvoch momentov, nemôže byť o obeti reč.

Osoba, ktorá na obetnom úkone spolupôsobí, sa menuje **kňaz**. Vec, ktorá sa dáva, je **obetný dar**

a) Ostaňme najprv pri pojme kňaz. **Kto je kňaz? Kto slávi sv. omšu, obeť Nového zákona na našich oltároch? V prvom rade Kristus!** Niet inej sv. omše okrem tej, ktorú slávi alebo slúži osobne Kristus. Ako kresťanstvo pozná len jedného Boha, tak pozná len jedného kňaza, Krista. Od nás závisí, či vidíme v našej bohoslužbe len jednoduché divadlo, obeť bez kňaza,tedy obeť, ktorá nie je žiadnou obeťou, lebo pri sv. omši musíme myslieť na Krista na oltári.

Kedykoľvek sa slúži sv. omša, kedykoľvek v Novom zákone sa koná obeta, pri oltári stojí vždycky Kristus. Ísť na sv. omšu znamená zúčastniť sa na česť Božiu obety s osobne prítomným Kristom.

Hovoríme o kňazovi sv. omše. **Okrem neviditeľného kňaza stojí pri oltári viditeľný obetník.** Pri svojej prvej sv. omši, pri poslednej večeri vysvätil Kristus apoštolov za kňazov, keď slovami: „Toto robte na moju pamiatku“, dal im moc robiť to, čo urobil sám. A toto kňazstvo udeľuje sa sviatosťou posvätenia kňazstva ďalej a ďalej, až do skonania sveta. **Kristus nekoná inakšie svoju nekrvavú obeť nikdy, než prostredníctvom viditeľného kňaza.** Ako niet žiadnej sv. omše bez Krista, večného veľkňaza, tak niet žiadnej sv. omše bez posväteného námestníka Kristovho a nástupcu apoštolov.

Tým ale otázka kňazstva pri katolíckej bohoslužbe nie je ešte vyčerpaná. Mimo úradného kňazstva jestvuje ešte spolupôsobiace kňazstvo. Kto je pokrstený, stal sa údom tajomného tela Kristovho. Nakoľko však Kristus, ako hlava, je kňazom, z toho vyplýva, že aj jeho údovia, t. j. veriaci, majú istý kňazský charakter. Keď teda obetuje hlava, musia preto veriaci ako údovia tiež spoluobetovať.

Čo teda značí zúčastniť sa na sv. omši? Nie menej, než: ako úd veľkňaza Krista vykonávať svoje spolupôsobiace kňaz-

stvo. Veriaci pri sv. omši nie sú žiadnymi nečinnými štatistami. Nie sú len divákmi a poslucháčmi. Nie sú len sprievodcami obeti. Sú viac. Účinkujú činne ako spoluobetníci.

Potom je napr. **nedeľná farská bohoslužba** niečím tak **podivuhodne vznešeným**, že sa mu stane potrebou duše. **Len pri sv. omši dosahuje človek vrcholu svojej kresťanskej dôstojnosti na zemi. Nikdy nie je väčším, ako pred oltárom. Povedz mi, aké stanovisko zaujímaš ku sv. omši a ja ti poviem, čím si.**

b) Ako niet žiadnej sv. omše bez kňaza, tak niet žiadnej sv. omše bez daru. Len kňaz a dar dovedna konajú celú obetu. Teraz vieme, že tým vzácnym darom, ktorý sa podáva Všemohúcemu vo sv. omši, je v prvom rade telo a krv Pána Ježiša.

Kňazi sa nesmú objaviť pred oltárom s prázdnyimi rukami. Starokresťanská liturgia žiadala, aby všetci, ktorí sa zúčastňujú na sv. omši, osobne a verejne prispeli k obetnému daru, ktorý sa vo sv. omši Bohu podáva. Ešte roku 1078 nariadil pápež Gregor VII., že každý veriaci sa má dostaviť ku sv. omši s nejakým darom a nie s prázdnyimi rukami.

Nadväzovalo sa na myšlienku, ktorá sa v Starom zákone často vyslovuje: Pred tvárou Hospodinovou neobjavíš sa s prázdnyimi rukami. Na mnohých miestach až dosiaľ býva zvykom, že pri zádušných sv. omšiach veriaci pri obetovaní prinášajú svoje dary v podobe ofery. K tomu poznamenáva sv. Augustín, že Bohu nezáleží natoľko na vonkajšom dare, ako **omnoho väčšmi na venovaní vlastnej osobnosti.**

Dar je len znamením obety srdca. To je pri sv. omši hlavnou vecou. Kto nemôže položiť na kňazovu paténu veľkodušne svoje „ja“, nie je žiadnym opravdivým kňazom.

Sv. omši dobre môžu rozumieť len veľkodušné a obetavé duše.

Kňazský ľud sme a kňazi obetujú.

„Mamička, čo plačeš? veď v nebi je o jedného anjelička viac!“

Spoveď.

Mnohí manželia, keď počujú niekedy rozprávať o spovedi, vysmieľajú sa tejto božskej ustanovizni, ako keby spoveď nebola potrebná aj pre manželov. Či nebolo aj pre nich povedané: „nič nečistého nevojde do kráľovstva nebeského?“ Azda len nepovedia, že nemajú žiadného hriechu?! Poznajú zaiste slová sv. Jána: „keby sme povedali, že nemáme hriechu, klamali by sme seba samých a nebolo by v nás pravdy“ (I. 1, 8). Ináč musela by u nich byť zjavná milosť božia vidieť Boha už tu na zemi, podľa slov: „blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha“ (Mt. 5, 8.), čo nebolo zriedkavé u ľudí svätého života, hoci aj tí chodievali vážne na sv. spoveď. Je isté, že kto má hriech na duši svojej, nemôže sa páčiť Pánu Bohu, keďže Boh je svätý a nepoškvrnený a preto taký nemôže si nárokovať byť spolu osláveným s Kristom. Človek je predsa krehkou bytosťou so zatemneným rozumom a vôľou, naklonenou k zlému, ktorý často upadáje za svojho zemskeho putovania do hriechu. A preto má byť pre nás najväčším šťastím a vyznačením, že Kristus Pán podal nám sv. spoveďou a či sviatosťou pokánia svoju pomocnú ruku láskavosti a zanechal nám prameň znovuzrodenia na všetky časy, kde môžeme sa očistiť od svojich hriechov a opätovne zaľúbiť sa Otcu nebeskému, ktorého sme urazili ako mánostratné dievky sveta. Či nie je dosť jasno napísané: „Prijmite Ducha svätého. Ktorým odpustíte hriechy, odpúšťajú sa im a ktorým zadržíte, zadržané sú“ (Ján 20, 23.). Dospelý a rozumne zmýšľajúci človek, ktorý pozná ľudskú slabosť, nebude obchádzať túto ustanovizňu, ale bude bedliť nad čistotou svojej duše tak, ako bedlí nad čistotou svojho tela. Bude chodiť k tomuto prameňu, aby si okúpil a očistil v ňom svoju dušu od hriechov a načerpal nových síl, pomocou ktorých priblíži sa k Otcu nebeskému a pritúli sa k jeho láskavej hrudi. Veď je to celkom prirodzené. Či neodprosuje viac ráz dieťa svojho rozhnevaného otca? A čím viac ho prosí, tým viac si ho obľúbi a stane sa mu milším. Preto ani manželia neopovrhnu touto ustanovizňou, ale priblížia sa k nej s najväčšou ochotou, vo vlastnom záujme, aby si znovuzískali stratenú milosť a aby sa ako znovuzrodené dievky božie opätovne pritúlili k Otcu nebeskému. Že nemajú hriechov? Nech skúsia so seba soblieť svoju sebeckosť a nech sa postaví verejne pred ľudí s otázkou Pána Ježiša: „kto z vás ma môže obviniť z hriechu?“ Zaiste zahania sa pred verejnosťou, lebo dostanú toľko výčitiek za odpoveď, že nebudú mať viac odvahy cítiť sa krásnymi. Nech len prejdú svedomite všetkými prikázaniami božími a cirkevnými, toľko sa toho nakopí, že hrôza a strach sa ich zmocní pri myšlienke na súd boží. Manželia nesmú zabudnúť, že oni nie sú len obyčajní jednotlivci, ale aj vychovávateľia. Dievky

požadujú od nich tiež poučenie, ale nielen slovom, lež aj príkladom. Keď dieťky uvidia svojich rodičov koríť sa Stvoriteľovi, vtedy rodičia získajú viac na svojej vážnosti, lebo takto stane sa ich autorita posvätná a úcty plná, vyplývajúca z vôle božej. Rodičia zaslúžia si vždy toľko úcty od svojich dieťok, koľko sami prejavia voči svojmu Stvoriteľovi. Kto sa stane nevďačným dieťaťom Otca nebeského, ten si nezaslúži byť ctilodným otcom pred dieťkami života zemskeho.

Spoveď pre manželov nie je významná len preto, že získavajú ňou odpustenie hriechov, ale aj preto, že je pre nich kontrolnou ustanovizňou vlastného manželského života, ukazujúc im úroveň čnosti. Ona je prostriedkom na usmierňovanie ich výbojnosti, udržiujúc v rovnováhe ich harmonický život. Toto dosiahnú ale len vtedy, keď obidvaja budú vyhľadávať jedného a toho istého spovedníka, ktorý, poznajúc ich osobné sklony, bude im vedieť dávať vždy primeranú radu na udržanie rovnováhy a súladu manželského nažívania. On bude im radiť s istotou, čoho sa majú chrániť a akú čnosť si osvojiť, aby dosiahli blaženého života. Keď chodíeva ku sv. spovedi iba jedna stránka a druhá nie, alebo keď jedna chodíeva sem a druhá zas tam, vtedy nemožno dosiahnuť žiaducného cieľa, lebo skoro žiaden nevie sa vo svojej záľube pozbaviť sebeckosti a ukázať svoju pravú tvár. Býva to už tak na svete, že každý hľadá nejaký kepienok na zaokrytie svojich chýb. Či nie sú obidvaja, tak muž ako i žena, povolani k dokonalosti? A tiež nik nemôže byť vodcom sám sebe, lebo pre svoju sebeckosť nepoznal by správnej cesty, ktorá vedie ku večnej blaženosti. „Kto chce byť sám sebe vodcom, nepotrebuje už pukušiteľa démona, lebo stal sa sám sebe démonom“ (sv. Climac). A istý grécky filozof hovorí: krásnym je človek, keď je človekom; potrebuje však niekoho, aby ho učinil človekom.

Nenávidieť spoveď môže iba ten, kto nechce sa polepšiť, vlastne kto nechce sa zriecť svojho obľúbeného hriechu a ho zanechať, ba aj ten, ktorý je natoľko lenivý a ľahostajný, že neberie vážne svoje spasenie a žije výlučne len svojim zvieracím pudom, nestarajúc sa vôbec o živoriacu a zakrpatenú dušu. Či by sa nemali takíto zamyslieť nad slovami Písma sv.: „Že si vlašný... začínam ňa vyplúvať zo svojich úst... vstúp teda do seba a čiň pokánie“ (Zjav. 3). Protestant E. Naville radí pruskému kráľovi Fridrichovi Wilhelmovi II. takto: „Vášmu Veličenstvu nevedel by som odporúčať nič dôležitejšieho ako spoveď.“ Význam spovedi v očiach svetského človeka zrkadlí sa v slovách protestanta Fritz-Williama v „Letters of Athicus“ takto: „prepotrebnými základmi všetkých štátov sú čnosť, spravodlivosť a mravnosť. Avšak bez súdnej stolice pokáania, ktorú má Cirkev rímska, niet ani čiastočne spoľahlivého základu pre čnosť, spravodlivosť a mravnosť.“ J. J. Rousseau hovorí: „spoveď je výtečným zriadením, je úzdou nepravosti... ,naladí srdce ku odpusteniu, ktoré zotročila nenávisť a pohne k náhrade tých, ktorí sa dopustili nepravosti“. Konečne zbytočné

je podrobnejšie zapodievať sa na tomto mieste s významom sv. spovedi, lebo dobré dieťa matky Cirkvi vie najlepšie, že je ona nenahraditeľným pokladom v živote ľudskom. Tí, ktorí jej nemajú, volajú po nej. Ktorí ju majú, tešia sa z nej. Haní ju diabol, lebo vie dobre, že ona je najsilnejším prostriedkom na zachránenie duší a na zničenie kráľovstva diablovho. Čo diabol haní, musí byť dobré a nebezpečné pre neho. Preto ak haníš sv. spoveď i ty, obávam sa, že nie si z radov dieťok božích, ale sata-nových. Kto miluje Krista, ten miluje i to, čo Kristus ustanovil.

A Ježiš mlčal . . .

Ježiš pred Kajfášom. Nakoniec prišli dvaja svedkovia s výpoveďou: — Tvrdil: ja môžem zboriť chrám boží a za tri dni ho znovu vystavám. — Tu vstal veľkňaz a obrátil sa naňho s otázkou: — Nič neodpovedáš na to, čo títo svedčia na teba?

V tmavej, špinavej ulici záložňa. Za dlhým stolom stojí majiteľ záložne so zahnutým nosom a prefíkanou tvárou — typ dravého vtáka.

Pri stole čaká posledný návštevník. Akýsi tajný nepokoj badať na jeho chovaní. Na pleciach má prehodený dlhý, ťažký kabát.

— Premeníte mi bankovky?

— Pravdaže. Aké peniaze potrebujete?

— Dajte mi drobné koruny.

Trasúce sa prsty čítajú peniaze na stole, siahnu chvatne po bankovke, ktorá hneď zmizne v železnej skrinke. Prečo však majiteľ pozerá na návštevníka skúmovým pohľadom? Vie, že len teraz začne sa pravý obchod.

— A čo ešte?

— Prichádzam v pravý čas?

— Isteže, len žiadne okolky a von s vecou. — Návštevník plachým pohľadom pozrie na dvere a vyberá z kabáta „čosi“ ligotavého.

Cibórium! Tie isté trasúce sa ruky siahnu po svätej nádobe a ohmatávajú.

— Do čerta, veď je to len striebro so slabou pozlátkou, to má byť všetko?

— Áno, veď to bol len malý kostol, škoda bolo námahy. Koľko dáš?

Kúpa sa skončila. Návštevník odchádza a pokútny ukrývač trie si od radosti ruky. O malú chvíľu ukrývač roztopil cibórium vo zvláštnej nádobe.

Nasledujúceho dňa bola v novinách zvesť: — Krádež v kostole. Do veľmi chudobného kostolíka v našom okolí vlámal sa

neznámy páchatel. Ukradol jediné cibórium. Sväté hostie našli rozhádzané na oltári. Páchatel zmizol bez stopy.

A zostal neznámym pred ľuďmi, len Boh ho pozná a predsa mlčí ako kedysi pred Kajfášom.

*

V bočnej lodi malého kostolíka stojí tmavá spovednica.

— Ego te absolvo — očisťujem ťa od tvojich hriechov. — Kňaz urobí sväté znamenie kríža a muž opúšťa spovednicu, so svedomím čiernejším ako pred spovedou. Neodvážil sa povedať kňazovi všetko a zamlčal jeden ťažký hriech.

Pri oltári stojí kňaz, pripravený rozdeľovať nebeský pokrm.

— Ecce Agnus Dei . . . ! Hľa, Baránok Boží . . . !

A keď kňaz položil Kristovo Telo v podobe hostie na jazyk muža, ktorého srdce je preplnené hriechami — On mlčal ako kedysi pred Kajfášom.

*

Sieň veľkej továrne. Robotníci pracujú v belasých blúzach. Sieňou sa nesú ostré zvuky kladív, škripot strojov, vŕzganie — pieseň práce. Ale tiež silne znejú struny diablovej harfy v podobe rúhavých rečí.

— Prečo s nami nespievaš, ty svätušká, prečo nechodíš s nami do kina. Nehovoriš s nami o stávke a zvýšení platov a ani nevyzeráš, ako by si mal každý deň vyprázané kurčatá a víno.

— Kamarát, — volá ktosi s druhej strany, ticho buď, tento potmehúd sa každé ráno ponáhľa do kostola, kým my ešte odpočívame v posteli. Brrrr, darmo, mne je milšie v teplej posteli, ako v chladných kostolných laviciach. A večer tiež častejšie zabehne do kostola, ako viem zo spoľahlivých prameňov. Hahaha! Aký to úbožiak! Nie div, že nemá ani trochu smyslu pre trochu radosti, pre dobrú zábavu. Hahaha!

„Svätušká“ ale zostane tichý a pokojný, kým niektorí mrzkými rečami sa rúhajú Bohu a Jeho Synovi. „Svätušká“ modlí sa v duši nie perami: „Spasiteľu, zostaň v mojej duši.“ Spasiteľu, hľa, blázon v očiach sveta pre Teba! A On mlčí ako kedysi pred Kajfášom.

*

Malý čistý domček. V izbe pri peci stojí staršia žena. Chudobou, chorobami, starosťami už pred rokmi obelely jej vlasy a postava sa nahla. Troje detí pokrýva už tráva v cintoríne, dvoje je v Amerike, jedno je práve ťažko choré. Jej muža zlomil život. Miesto toho, aby znášal s manželkou kríže, pridala jej ešte nový. Práve prichádza.

— Obed je hotový? Či si zasa bola v kostole, miesto toho, aby si sa starala o muža a deti?

— Poshovej, čoskoro bude hotový. Už prikrývam stôl. Tu je list od Viliama.

— Mal radšej poslať pár stovák, ako napísať „Milí rodičia“

a nenechať nás hladovať. Vidiš, žena, to je ovocie tvojej výchovy.

Slzy sa jej tlačia do očí, ale predsa slúbila Spasiteľovi pri sv. prijímaní a tak mlčala ako kedysi Ježiš pred Kajfášom.

*

Ďaleko od hluku sveta, tichá kláštorná cela. Na chudobnom lôžku leží mladý mních. Má rozhorúčené líca od horúčky, ktorá ním nemilosrdne lomcuje — je celý zoslabnutý.

Len pred rokom sem prišiel. Protivil sa mu shon sveta a bál sa ho. Utiahol sa medzi ochranné múry kláštora. Ale ešte viac ho sem hnala svätá túžba ako obava. Chcel patriť úplne Ježišovi, všetkých priviesť k Božskému Srdcu. Chcel pracovať, boriť sa a trpieť: „Aby všetci jedno boli.“ Vzplanul láskou ku Kristovi a táto celkom preplnila jeho dušu. A teraz? Už nebude nikdy zdravým. Bude kňazom? O tom ani reči! A potom? Čo si počať s chorým novicom v kláštore? Kláštor nie je ošetroňou ani nemocnicou. Musí sa znovu vrátiť do skazeného sveta! A vonku? Ako ho budú osočovať a prstami naň ukazovať: „Ten bol kedysi v kláštore. Ten je ...“ Toto všetko tlačí mu na prsia ako nekonečný balvan, takže až kašle a ledva zachytáva vzduch. Nestažuje sa však, ale trpezlivo sa zohýňa pod ťažkým krížom, ktorý mu jeho božský majster položil na mladé plecia. Mlčí ako kedysi Ježiš pred Kajfášom.

*

Ďaleko od hluku sveta —
bližšia cesta k Bohu ...

Keď konečne príde Spasiteľ, ako večný sudca v oblakoch, povie odsúdeným hrozné slová: „Vzdialte sa odo mňa prekliati do ohňa večného.” Ale tí, ktorí trpezlivo znášali svoj kríž, vjdú s ním spolu do večnej slávy. Štefan Haško.

OBRANA VIERY

Sú katolíci modlári?

Vari najhroznejšou obžalobou pre katolíkov je to, že nás obviňujú naši protivníci z modlárstva. Píšu: **Omša katolícka je zlorečeným modlárstvom. Katolíci sa klaňajú chlebu.** (Katech. bernský, str. 189, 262.) **Uctievanie svätých, obrazov, pozostatkov, kríža atď. je pravé modlárstvo.**

Odpovedáme najprv ústami protestantov:

1. Protestant Taylor vo svojom spise „Liberty of prophesyng” píše: Nikdy nie! Čomu sa katolíci vo sviatosti oltárnej klaňajú, je jediný pravý Boh, ktorý vo spôsoboch chleba a vína, súc ako by rúškom zahalený, prítomný je so svojim božstvom i človečenstvom. Tedy skutočná prítomnosť Božia vo sviatosti oltárnej je predmetom viery u katolíkov. A že katolíci sú ďaleko od toho, aby sa klaňali púhému chlebu, dokazujú tým, že sami učia a vyhlasujú niečo takého za modlárstvo.

2. Protestant Bennett (Sermon preached.) píše: Ježiš Kristus je prítomný vo sviatosti oltárnej pod spôsobami chleba a vína a preto treba sa mu klaňať.

3. Protestant Fessler (Theresia) píše: Premnohí spisovatelia uvádzajú vo svojich spisoch, že vraj katolíci sa klaňajú svätým, že sa klaňajú pozostatkom a obrazom. V tomto našom osvietenom storočí nehanbia sa vykrikovať uctievanie za modlárske klaňanie sa, a to preto, že nemajú vhodnejších prostriedkov na velebenie svojej sekty, iba pomlúvanie katolíkov.

4. Protestant Grotius píše: Protestanti nerobia správne, ak obviňujú z modlárstva tých, ktorí, spravujúc sa mienkou mnohých starých cirkevných otcov, veria, že mučeníci sa dozvedajú, či už zjavením božím alebo skrze anjelov o našich potrebách a o našich modlitbách.

5. Protestant Horst píše: A ostatne každý rozumný katolík súdi dnes o úcte svätých a ich obrazov a pozostatkov práve tak, ako by sme súdili my, keby sme mali vo svojich kostoloch viac obrazov a ako súdili spisovatelia cirkevni po viac ako 12 storočí. Veď predsa píše sv. Jeroným proti Vigilantiovi takto: „Nešťachetníku; kto z našich sa kedy klaňal mučenikom? Kto považoval človeka za Boha?”

6. Protestant Karol Perry napísal: „Kostoly protestantské ozývajú sa prázdnotou. Svätyne katolícke sú plné veriacich.

Je to preto, že katolíci nachádzajú vo svojich svätyňách Boha, protestanti — len svojich kazateľov ...” (Skribners Magazine 1929.)

A teraz odpovedáme po katolícky :

1. „Ja som Pán Boh tvoj, **nebudeš mať iných bohov mimo mňa.**” — II. Mojž. 20, 2—3. — „Písané je: Pánu Bohu svojmu budeš sa klaňať a **jemu jedine poctu božskú vzdávať.**” — Mat. 4, 10.

Takto a len takto učila a učí Cirkev katolícka !

2. Sv. Bonaventúra napísal: Odstráň Eucharistiu z Cirkvi a čo potom ešte vo svete ostane, ak nie blud a nevera ?

Rozdiel medzi modlárstvom a úctou obrazov je ten, že modlár sa **klanía** sochám bohov alebo fetišom ; on ich považuje za bohov a privlastňuje im božskú moc. Katolík však svätým obrazom, sochám, krížom sa **neklanía**, nepovažuje ich za bohov, ale len ako znamenie, na Boha a Jeho svätých upomínajúce, **ich má v úctivosti.** Ak si klakneme pred krížom, neuctíme si tým to drevo alebo ten kameň, ale Toho, čo nám, koho nám kríž **predstavuje**: Ježiša Krista. To u nás vie každé dieťa.

Azda ten, kto si vo svojej izbe na znak úcty vyvesí obraz svojej nebohej matky alebo v úradovni obraz hlavy štátu, dopúšťa sa modloslužby ? —jš—

Prečo sa máme modliť za kňazov ?

Mužovia utrpenia a svetla.

Veriaci ľud často veľmi málo chápe veľké potreby kňazských duší. Ani nechce uznať, že by duše, ktoré stavom a dôstojnosťou stoja omnoho vyššie než ľud, mohli od neho očakávať nejakú pomoc.

Kňazi majú ťažkú úlohu. Majú konať najvznešenejšie dielo zo všetkých božských úkonov : pracovať na spáse nesmrteľných duší. Ale táto práca prináša im viac než iným ľuďom, iba prenasledovanie a utrpenie. Sv. Pavol hovorí : „A všetci, ktorí chcú žiť pobožne v Kristu Ježišovi, trpieť budú prenasledovanie.” — 2. Tim. 3, 12.

Čím horlivejšie kňazi pracujú, aby vytrhli zlému duchovi nesmrteľné duše, tým neúprosnejší boj vedie proti nim peklo so svojimi pomocníkmi. Čím menej sú kňazi z tohoto sveta, tým väčšími ich svet prenasleduje. Čím viac duší zachraňujú, tým väčšie a početnejšie sú ich utrpenia.

Ako nás Pán Ježiš krížom vykúpil, tak bývajú duše účastné ovocia vykúpenia podielom kňazov na Kristovom utrpení. **Krásnou kázňou sa duše povzbudzujú, ale utrpením sa zachraňujú.** Kňazi sa síce málokedy šveria veriacim so svojím utrpením, ale majú veľmi mnoho krížov, lebo zachraňovať duše je práve toľko ako trpieť. **Čím horlivejší je kňaz, tým viac krížov mu Pán Boh posiela.**

Ako pravá láska k bližnému pokladá za svoju najmilšiu a najsvätejšiu povinnosť, aby sa modlila za trpiacich bližných, tak súcitní veriaci sa musia mnoho modliť za kňazov, aby svoje utrpenia znášali trezlive, s láskou a veľkodušne.

Ak kňaz nesie svoj kríž hrdinsky, odovzdane a s apoštolskou láskou, nielen že nám dobre porozumie v ťažkých navštíveniach, ale vie nás aj potešiť a posilniť.

Kňazi majú i ťažké a zodpovedné poslanie, aby nás viedli a riadili na ceste k nebu. Na ich rozhodujúcom slove záleží povolanie, budúcnosť, pokoj a šťastie premnohých duší. Ale ako môžu splniť svoju ťažkú úlohu, ak im Pán Boh neposkytne zvláštnej pomoci? Ak svojim duchovným vodcom vyprosíme svetlo Ducha svätého, budeme aj my kráčať v žiari tohoto svetla.

Niektoré duše majú pekný zvyk vždy sa modliť vrúcne za osvietenie toho spovedníka, ktorého chcú poprosiť o radu pre svoj duchovný život.

Na kazateľnici musí byť kňaz predovšetkým mužom svetla, toho svetla, ktoré má nielen osvecovať, ale aj zohrievať. Len vtedy prenikne kazateľ tmou duší a zohreje chlad srdca, ak pochádza jeho slovo od Boha, od božského Ducha večného svetla.

Sv. Peter na letnice mal takú presvedčivú kázeň, že sa obrátilo na kresťanstvo asi tritisíc duší. Ale pred tým sostúpil Duch svätý na neho a na jeho bratov, keď matka Ježišova s apoštolmi, nábožnými ženami a učeníkmi najprv za deväť dní „zotrvali jednomyseľne na modlitbách“. Nehovoril teda sv. Peter, ale Duch svätý skrze sv. Petra. A tento Duch svätý sostúpil na neho pre modlitbu svätých duší.

I kňaz má len vtedy trvanlivý a skutočný úspech na kazateľnici, ak skrze neho hovorí Duch svätý. Duch sv. však ho osvieti, ak sa sám mnoho modlí a ak sa mnoho iných duší za neho modlí.

Sv. Terézia Ježiškova povedala: „Najkrajšie reči najväčších svätých bez milosti božej neboly by mohly vzbudiť v duši ani jediný úkon lásky.“

Sv. Filip Neri videl v duchu slabosť ľudskú a aj svoju slabosť a dobre vedel, že len milosťou božou sme to, čo sme v duchovnom živote. Preto často opakoval: „Pane, drž Filipa, lebo ňa zradí horšie ako Judáš.“

Istý rehoľník, ktorý bol slávnym rečníkom, kázal raz nadsene a s veľkým úspechom. Jeho sprievodca, skromný bratlaik, sedel zatiaľ v kútiku kostola a pobožne sa modlil ruženec. Kňaz neskôršie poznal, že svoj úspech musí pripísať viac tichej modlitbe svojho svätého spolubrata, ako svojej múdrej a nadsenej kázni.

Niektorí veriaci sa veľmi radi modlia Zdravas, keď kňaz vystupuje na kazateľnicu, aby Duch sv. osvietil svojím božským svetlom kazateľa a poslucháčov.

(Dr. J. E. Mossong, O. S. B.: Apoštolát, na ktorý sa zabúda.)

Tajomstvo dvoch detí.

„...maľučkým si to zjavil.“

Luk. 10, 21.

Naša Pani La Salettská oznámila pred 80 rokmi dvom deťom tajomstvo. V poslednom čase sa však staly udalosti, ktoré, ako sa zdá, patria k obsahu tohoto tajomstva. Svedčia o tom všetky príznaky. Každý nech si však utvorí o tom vlastnú mienku.

Deň 19. september 1846 pripadol na sobotu; bol to zároveň aj predvečer sviatku Sedembolestnej Panny. V tento deň páslu Maximín Giraud, 11-ročný chlapec a Melánia Mathieu, dievča ani nie ešte 15-ročné na vrchu Salette svoje kravičky, každé po štyri, ktoré patrily dvom nájomníkom z La Saletty. Tie, čo pásala Melánia, Jánovi Baptistovi Pra; tie, čo pásol Maximín, Petrovi Selm. Obidve deti sa videli po prvý raz pred dvoma dňami. Obidve pochádzaly z mestečka Corps, neďaleko úpätia vršku Saletty, z chudobných rodičov. Odtiaľ ich zavolali za pastierov, aby si zarobily aspoň na živobytie.

Maximín doteraz ešte nechodil do školy; nevedel ani čítať ani písať. Ani Melánia nebola na tom lepšie, ani vo svetskom ani v duševnom vzdelaní. Chodila tiež zriedka kedy do kostola, lebo musela aj v nedeľu pásť kravy.

Práve v spomenutý 19. september počuly deti zďaleka poludňajší hlas zvonov na Anjel Pána. Nato si vytiahly deti zo svojich uzlíčkov jedlo a pojedly si pri prameni, z ktorého sa napily. Potom odišlo každé trochu stranou, nájdu si pohodlné miesto, aby si každé na slnku trochu poležalo. — Pritom zasply. Melánia sa prebudila skôr a keďže nevidela kráv, zobudila i Maximína. Obehly okolo a našly kravy na miernom svaľhu, kde sa spokojne pásly. Deti sa chcely ešte raz vrátiť na miesto, kde obedovali, aby si sobraly svoje kapsičky.

„Išla som najskôr dolu...“ hovorila Melánia, podľa doslovného znenia neskoršie napísaného protokolu — „a keď som bola ešte päť-šesť krokov od potoka, videla som žiaru, celkom ako slnko, bola ešte žiarivejšia, ale nemala tej istej farby a vravela som Maximínovi: „Poď a pozri sa, dolu je to svetlo!“ a Maximín sišiel dolu a pýtal sa: „Kde je to?“ Ukazovala som mu to vedľa prameňa, potom stíchol, ako by to bol zbadal. Nato sme uzreli v tom jasnom svetle ženu; sedela tu a držala si sklonenú hlavu v rukách. Naľakali sme sa, mne vypadla aj palica z ruky. Vravím Maximínovi: „Zodvihni mi ju, keby nám niečo chcela robiť, že ju poriadne vyplatíme. Nato Panna vstala a ozvala sa: „Poďte bližšie, moje deti! Neľakajte sa! Niečo vám poviem.“

Prešli sme cez malý potôčik a zastali naproti miestu, kde sme spali. Opäť k nám prehovorila a slzy mala v očiach, ale tie sa ligotaly a nepadaly na zem, ale mizly ako iskry. — Vravela:

„Ak sa ľud môj nechce podrobiť, som nútená dopustiť rameno svojho Syna.“

„Je tak mocné, ťažké, že ho už nevládzem zdržať. Veľa som pretrpela za svoj ľud; to sa nedá nikdy odplatiť. Šesť dní je určených k práci, siedmy si ponechal Boh pre seba. Všetko je Božie! Robotný deň aj odpočinok. Ľud mi však nezasväcuje ani nedeľu. To je to, čo tak zafažuje ruku môjho Syna. — Zničí žatvu, ani zemiakov nebudete mať. Príde veľký hlad. Vlašské orechy sa pokazia, hrozno pohnije. Keď sa však ľudia obrátia, budú mať z čoho žiť. — Moje deti! viete ešte svoje modlitby nazpamäť?“ — Obaja sme vraveli: „Už nie dobre, Pani.“

„Naučte sa ich znovu dobre! a ráno a napoludnie sa pomodlite aspoň Otčenáš a Zdravas..., ale ak máte čas, pomodlite sa aj viac. Potom sa vypytovala Maximína:

„Videl si už zničené obilie, moje dieťa?“

Maximín vravel: „Ešte nie! ešte som to ani raz nevidel.“

„Moje dieťa, predsa si už také niečo videl, keď si bol raz so svojím oteckom na dvorci Coin. Pán statku povedal tvojmu oteckovi, aby si raz obzrel zničenú úrodu. Vzali ste 2—3 klásky, roztrelí ste ich a rozmleli na prach; potom ste sa uberali spolu domov. Na ceste domov, pol hodiny od Corps, tu ponúkol otecko kúskom chleba a hovoril ti: „Tu máš, synku, tu máš! najedz sa aspoň tohoto roku chleba; neviem, kto bude taký jest budúceho roku, keď to takto bude s úrodou.“

Maximín odpovedal: „Ó, áno, milá Pani, už sa teraz rozpačujúvam, pozabudol som už na to.“

„Pani nám to totiž všetko rozpovedala rečou, akou hovoria v Corps a Salette.“ Potom ich oslovila francúzsky a vravela: „Ľudia musia hladní robiť pokánie. Teraz to, moje deti, všetko oznámte ľudu.“ — Potom hovorila len s Maximínom, ale ja som nesmela počúvať. Videla som však, že Nebeská Panna pohybovala perami. Potom hovorila aj so mnou, a oznámila mi tiež to tajomstvo. Nato potom zmizla. Videli sme ešte žiaru, — dvíhala sa pomaly do vzduchu. Maximín vystrel ruky, ako by chcel niečo zachytiť zo žiary, ale už jej tu nebolo.“

Nato ma oslovil Maximín: „Nože, dlho hovorila len s tebou, videl som jej perý pohybovať, čo ti to hovorila?“

Vravela som mu: „Povedala mi čosi, ale ti to nepoviem, zakázala mi to.“ A Maximín hneď pokračoval: „Ó, ja som celkom spokojný, Melánia. Aj mne niečo povedala, ale aj ja ti to poviem tak, ako si to povedala ty mne.“

— Toľkoto oznámila Melánia farárovi z La Saletty, ktorý sa od nej vyzvedal o udalosti v prítomnosti statkára Jána Baptistu Pra. Potom si zavolať aj nájomníka Petra Selma a chlapca Maximína a v prítomnosti iných, ktorí tu mlčky sedeli, vypytoval sa na všetko znovu i Maximína.

— „Maximín,“ hovoril farár, „po poludňajšom zvonení ste teda zjedli svoje obedy a zaspali ste. Čo sa stalo, keď ste zaspali? rozprávaj!“

Maximín rozprával (a písali to do protokola): „Melánia sa zobudila a povedala mi: ‚Maximín, nemáme tu kráv!‘ Hľadali sme kravy; našli sme ich, pásly sa na úbočí horstva. Potom sme si chceli ísť pre svoje kapsičky. Melánia išla popredu, ja niekoľko krokov za ňou. Zrazu sa Melánia obrátila a zvolala: ‚Poď a pozri! — tam dolu je svetlo!‘

„Pobehol som rýchle dolu a pýtal som sa jej: ‚Kde je to?‘ Melánia mi to ukazovala, že je to pri prameni, s druhej strany. Bolo to jasné svetlo a v ňom sedela Panna. Melánii od ľaku vypadla palica z ruky. Vravela mi: ‚Zdvihni mi ju, keby nám chcela niečo urobiť, že ju poriadne vyplatíme!‘ Nato Panna vstala, vraviac: ‚Poďte bližšie, deti, nebojte sa! Niečo vám poviem.‘

„Prekročili sme potôčik, ona išla popredu k miestu, kde sme spali. — Plakala, — jej slzy boli ako iskry.“ — „A čo povedala?“ pýtal sa farár, „vieš ešte?“

— „Pravdaže viem, — každé slovo; povedala: ‚Keď sa môj ľud nechce podrobiť, som nútená dopustiť ruku svojho Syna. — Je tak mocná a ťažká, že ju už nemôžem zadržať! Veľa som pretrpela za svoj ľud. To sa nedá nikdy odplatiť. Šesť dní je určených pre prácu, siedmy si určil Boh pre seba; ale ľud mi nezasväčuje ani siedmy; to je to, čo sťažuje ruku môjho Syna.‘

„Potom ešte dodala: — ‚Zničí úrodu, ani zemiakov nebudete mať; nastane veľký hlad; vlašské orechy sa pokazia; hrozno pohnije. Keď sa však ľudia polepšia, budú mať všetci čo jesť.‘

„Potom sa nás pýtala: ‚Moje deti, viete ešte nazpamäť svoje modlitby?‘ — Vravel som: ‚Už nie dobre; Melánia vravela tiež podobne.‘

„Panna pokračovala: ‚Naučte sa ich znovu dobre! a ráno a na poludnie sa pomodlite aspoň Otčenáš a Zdravas... ale keď budete mať čas, pomodlite sa aj viac.‘

Potom rozpovedal Maximín príhodu o zničení úrody a o rozomletých klasoch.

„Ako rečou?“ — pýtal sa farár, „hovorila s vami tá Pani v ohni; chcel vedieť, či v nárečí, alebo spisovnou rečou. ‚Až doteraz‘ — odvetil Maximín — ‚všetko v našej reči, ale nasledujúce hovorila už po francúzsky; hovorila totiž: ‚Ľudia budú musieť o hlade robiť pokánie; a teraz to všetko, moje deti, oznámte ľudu!‘

„Potom hovorila Pani s Melániou, to som nepočul, len som videl, že pohybovala perami. Potom zas hovorila len so mnou a prezradila mi tiež to tajomstvo.“

„Aké to bolo tajomstvo?“ vypytoval sa farár.

„To nemôžem povedať, zakázala mi to!“

„Ani mne nie, tvojmu farárovi?“

„To je tajomstvo...“ Melánii si to povedal?

„Nie!“

Tak znela zpráva, ktorú predniesol Maximín. Obidvaja nájomníci, ktorí to všetko počuli, porozprávali to v dedine. Preto sa rozhodlo niekoľko zbožných sedliakov, na mieste, kde deti odpočívaly, ktoré im samy ukázaly, postaviť malú, drevenú kaplnku k úcte nebeskej Panny; prácu skončili veľmi chytro. Títo sedliaci tvorili tiež aj prvý odprosujúci, kajúci zástup. Pritom sa napila z prameňa žena, ktorá trpela na krčné bolesti a hneď pocítila, že bolesti prestaly. Zpráva sa o tom rozniesla veľmi rýchlo, najprv po dedinke Corps, neskôr po celom okrese Isère. Odvtedy chodilo do La Saletty ku kaplnke veľa ľudí, čiastočne zo zvedavosti, čiastočne zo zbožnosti. Takto sa z nej stalo pútnické miesto.

Nasledujúceho roku zastihla celú krajinu, najmä však okres Isère, veľká neúroda. Nebolo ani zemiakov, ani zrna, ani vína, ani ovocia na stromoch. Nebolo skutočne ani vlašských orechov, čo práve v okolí Corps, odkiaľ sa vyvážaly po celom Francúzsku, bolo veľmi zriedkavé. A pretože aj žatva posledného roku bola veľmi zlá, nastal hlad a súčasne nastala aj taká drahota, že v každom dome, vynímajúc sotva len bohatých, nastala veľká bieda. Aj sedliaci pocítili hlad. Bolo tu nevysloviteľné lamentovanie a bedákanie.

Tak sa vyplnila predpoveď, ktorú oznámily deti z La Saletty, primerane svojmu stavu. Všade sa hovorilo o tomto tak zjavne vyplnenom proroctve. Mnohí ľudia vstúpili do seba, zriekli sa škriepok a začali nový, kresťanský život.

Boly dediny, kde nebolo počuť ani zlého slova, tým menej kliatby. Naproti tomu vzrastal dav pútnikov čo rok, to rok, že biskup z Grenoble o rok svolal shromaždenie, aby sa schválila stavba kostola. Čo aj rok bol neúrodný, predsa výsledok bol taký veľký, čo do peňažných milodarov, omšových nadácií, stavebného materiálu a iných príprav, že to nik nečakal. Našly sa aj dámy, ktoré darovali všetky svoje skvosty a šperky. V krátkom čase stál už aj kostolík. Biskup poslal do La Saletty 6 misionárov, aby sa starali o duševnú spásu pútnikov. Z celého Francúzska a čoskoro z celej Európy putovali sem veriaci. Boli tu vyslyšani. Ba stretli sme sa tu aj s takými ľuďmi, ktorí tu prichádzali len zo zvedavosti a predsa takým rozochvením naplnila svätosť tohoto miesta ich srdce.

Našly sa aj vďačné duše, ktoré poskytly milodary, aby sa dopriala aj týmto dvom deťom starostlivá výchova. Melánia išla do Corenc ku školským sestram, Maximín do malého seminára. Medzitým sa dozvedel biskup z Grenoble, že sv. Otec si želá poznať tajomstvo dvoch detí. Tieto ho až doteraz pred každým zatajovaly, ba ani spovedníkovi ho nechceli prezradiť.

Teraz biskup naliehal, aby poslali deti do La Saletty, kde poslal dvoch duchovných z Grenoble, aby oznámili deťom želanie sv. Otca. Mali prehovoriť Melánii a Maximína, aby opisali svoje tajomstvo.

Prv ako by sa to bolo stalo, vzal jeden kňaz Maximína stranou a povedal mu: „Maximín, veríš, že Cirkev má právo skúmať a posúdiť všetky zjavy, videnia a podobné veci, keď si to žiada istý záujem verejnosti?”

„Áno,” odpovedal Maximín.

„Keď teda sv. Otec chce vedieť tvoje tajomstvo, prezradíš mu ho, a či nie?”

„Ešte som nie pred pápežom. Keby sa malo stať niečo takého — uvidím.”

„Ako to, že to ešte len uvidíš?”

„Áno, keď on bude hovoriť so mnou a ja s ním.”

„Dostal si nejaké oznámenie, kedy by si to mohol prezradiť?”

„Máme oznámiť to, čo sa týka hladu, ale prezradiť tajomstvo, to nám neprikázala.”

„A keď ti teraz sv. Otec rozkáže, aby si to prezradil, povieš mu to?”

„Keď mi rozkáže, prezradím mu to.”

„Aj teraz?” — „Keď mi rozkáže. — To je pre mňa skutočným znamením, aby som mu to prezradil.”

„Tajomstvá sú veci, ktoré sa niekedy aj druhým...” — Prítom sa chlapec zarazil, — „ktoré by sa mali oznámiť aj druhým...?” doplnil ho vypyujúci sa kňaz.

„Áno, keď sa už staly!”

Druhý kňaz vzal stranou Melániu a tiež sa jej vypytoval: „Keby sv. Otec chcel vedieť tajomstvo, prezradíš mu ho?”

„Ja...? to ešte neviem...” odpovedala Melánia váhavo.

„Ako? nevedieš, keby sa ňá pýtal sv. Otec.”

„Keby so mnou hovoril, potom by som mu to možno prezradila.”

„Ako — možno? Dostala si teda nejaké oznámenie, kedy to smieš povedať?”

„Len to, čo sa týka hladu, ostatné je tajomstvo.”

„Ale, keď ti rozkáže sv. Otec, aby si mu to povedala?”

„Keď mi rozkáže, poviem. Budem čakať jeho rozkaz, skôr to neprezradím. Rozkaz mi bude znamením.”

Teraz konečne Melánii a Maximínovi prezradili, že sv. Otec chce skutočne vedieť ich tajomstvo, a že mu ho majú, každé za iným stolom opísať.

— Deti písaly, skôr chytnejšie ako pomalšie, bez toho, aby dlho rozmýšľaly. V ich prítomnosti potom neprečítané spisy zapečatili a tak odoslali do Grenoble. Ani tu ich nikto nečítal. Biskup ich poslal prostredníctvom generálneho vikára sv. Otcovi.

Pápež ich prijal tiež osobne. Začal čítať list Maximínov. Aby mohol pohodlnejšie čítať, šiel k oknu a odhrnul si záclonu. Keď prečítal Maximínov list poznamenal vážne: „Áno, malič-

kým si to zjavil... tu sa ukazuje úplná úprimnosť a prostota dieťaťa...”

Zatiaľ čo sv. Otec čítal list Melániin, spájaly sa násilne jeho pery a na jeho tvári sa opäť odzrkadlovalo hlboké rozochvenie.

Dlho mlčal.

Potom sa obrátil s výrazom veľkej bolesti k vikárovi: „Teda ja”, pomaly vyriekol, „som sa menej bál otvorenej bezbožnosti, ako ľahostajnosti a ľudských ohľadov... Nie bez príčiny sa volá Cirkev bojujúca a vo mne vidia vodcu... Nech sa stane vôľa Božia!” — Pokračoval zvýšeným hlasom, keď na inom mieste Melániinho listu znelo: „... toto je bičom, krutým bičom, ktorým je ohrozená Franciá..., ale nielen Franciá, tiež Nemecko, Taliansko, všetky národy, všetky... celá Európa je vinná a bude potrestaná..., krute potrestaná... Bože, zmiluj sa nad mojou krajinou! — — —”

Sv. Otec tajomstvo dvoch detí z La Saletty nikomu bližšie neoznámil; ani tie veci z neho, ktoré sa mohly dobre vzťahovať na vtedajšie pomery, ani iné.

Trvalo však ešte 80 rokov, kým Boží bič svetovej vojny dopadol na Európu.

Prel.: pm.

„Otče, zhršil som...”

Nádej v beznádejnosti.

Chuderka, matka! Videla, ako sa rozplynuly všetky námahy, aby po kresťansky vychovala svojho Karola! Ale nezúfala. Ba ešte viac prosila o pomoc tú požehnanú Matku, ktorú Karol ako chlapec miloval viac od nej a nazýval Ju svojou nebeskou Matkou. Tak milého syna vďačne by Jej bola obetovala. Ach, keby jeho duša mohla prejsť z jej rúk do rúk Panny Márie! Toto chcela, za tým mrela. To prosila. Neďaleko hotela je kostol, kde zvlášť uctievali Nepoškvrnenú Pannu, ktorej milostivý obraz vždy vábil duše k sebe. Pred týmto obrazom Karolova matka dlho, veľmi dlho sa modlievala. A modlitba bola vždy rovnaká: za synovo obrátenie a spasenie.

Obraz v májových dňoch bol ožiarený sviecami, ozdobený kvetmi, čo jej obetovali ctitelia. Aj Karolova matka doniesla kvety a sviečky, ba každé božie ráno prijímala pri tomto oltári. A tam obnovovala v plači svoju obeť a modlitbu.

Ešte viac vykonala. Chcela, aby v niekoľkých kostoloch mariánski kazatelia veriacim do modlitieb odporúčali umierajúceho mladého muža, zafatého v nevere, a tiež aj jeho matku, celú nešťastnú, očakávajúcu z Mariiných rúk synovo obrátenie. Rozdala hojné almužny. A prosila o modlitby vo všetkých kláštoroch, kde jej to len poradili.

— Čoho by som sa ešte mala chytiť, aby som vyprosila od Boha milosť, čo mi spasí tú dušu? — pýtala sa v dôvere istého pátra.

— Ešte jedno!

— A čože?

— Vždy dúfať. I keď nebude nádeje, len dúfať. Pannu Máriu nazývame všemohúcou orodovnicou. Dosiahne všetko u svojho Syna, o čo prosí.

— A vy, otče, myslíte, že toho azda dosiahnem?

— No pravdaže!

Stal sa neznaboh.

Karol sa pred veľa rokmi soznámil s vynikajúcim kňazom, ktorý bol vtedy v Ríme. Stali sa z nich veľkí priatelia. Karolova matka, neúnavne hľadajúca možnosť zachrániť syna, obrátila sa k tomuto kňazovi. Jasne mu vyložila, čo je vo veci a prosila ho, aby 9. mája prišiel do hotela, ako by k nej na návštevu a takto po toľkých rokoch síde sa s Karolom.

— Bude ma tešiť, keď uvidím Don Pia — hovoril syn, keď mu matka oznámila jeho príchod, — ale len ak nebude o náboženstve rozprávať. Úctive ho na to upozornite, lebo by ma mrzelo, byť k nemu grobianskym. Tak sa viem napajediť, taký som nervózny, že i let mušky ma znepokojuje. Nemôžem zniesť.

aby mi niekto protirečil. Vy ste zlatá, mamička. Lebo ma viete pochopiť, lebo mi nikdy nespomínate tmárske slová, čo by ma rozzúrily.

— Karol, či vieš, čo ja robím? Keď nemôžem s tebou rozprávať o Pánu Bohu a o Panne Márii, rozprávam Pánu Bohu a Panne Márii o tebe.

— Máte ohromnú vieru! Obdivujem vás. Dovoľte, aby prišiel Don Pio. Prijmem ho veľmi láskavo.

Ako rozumný človek, Don Pio, ani len nezavadil o náboženské veci. Veľmi dobre sa zabávali a Karol sa mu ukázal veľmi povďačným. Ale keď sa kňaz lúčil, chytil Karola za ruku a povedal mu:

— Karol, ja som len slabé stvorenie. Ale ak by som ti mohol osožiť, nikdy nezabudni, že Don Pio má to isté srdce, ako kedysi.

— Za to vám musím byť veľmi povďačný, — odpovedal mladík, — lebo poznám srdce Don Pia. Ale jediná služba, čo mi môžete preukázať, bude, že odprevedíte onedlho moju truhlu na železničnú stanicu!

— Ale čože táraš, Karol. Ešte skôr chcem niečo pre teba urobiť.

— A čože?

— Veľa sa modliť, aby ti Pán Boh pomohol.

— Ach! Toto... potom!

— Azda pochybuješ?

— O vašom dobrom srdci nie, nepochybujem, ale na čo je to...

— A prečo?

— Preto, môj milý Don Pio, lebo už nie som ten starý Karol z tých čias, keď sme spolu chodili do kostola a ja som vám miništroval v kaplnke našej vily. Teraz už vôbec nič neverím. Pre mňa je Boh myšlienkou, ktorá mi nepasuje do krámu. Stal som sa neznabohom. Mrzí ma, že to takto neokrôchano musím povedať takému kňazovi, ako ste vy. No, ale je to pravda a niet príčiny pretvarovať sa.

— Ale, Karol! Čo za pletky mi to hovoríš! Hádám, robíš žarty!

— Nie, nie. Pravdu hovorím. Chcete počuť moje verím, Don Pio? Nuž, pozrite, tu je... Človek je zdokonalené zviera, rodí sa, trpí, veselí sa na tomto svete. Ako zviera i ja som prach a keď sa pominiem, zas budem prach. Náhoda a osud privádzajú ľudí na svet a aj ich z neho odpracú.

— A ty by si sa chcel prirovnať hoviadku?

— Počujte, Don Pio, ja sa nerád hádam. Vy si myslíte, čo chcete, ale ja takto smýšľam. A ďalej o tom ani muk! Ak sa vám páči modliť za mňa, nuž modlite sa. Ak nie pre iné, budem vás aspoň milovať pre priateľské srdce.

Po týchto slovách myslel si kňaz, že bude najlepšie skončiť. Srdečne pozdravil mladíka a odišiel. Ale keď uvidel Karolovu matku, nemohol jej neodpovedať:

Bez zázraku tu nič nedosiahneme! Karolovi chýba to najpotrebnejšie: prirodzené smýšľanie a viera!

Neopatrný krok.

Choroba sa zhoršovala so dňa na deň. Keď Karol už nemohol ležať, sadol si na postel alebo do fotela, alebo na diván a pozeral sa na utešené kvety, ktoré mu mama hojne postavila na blízky stolík. Túžil aj po kanárikovi, ktorého mu skoro doniesli v peknej striebornej klietke. A čas sa míňal. Čítal noviny a maľoval vety, čo mal naporúdzi.

Keď sa matka vypytovala, ako dlho bude ešte Karol žiť, povedali jej lekári, že najviac do polovice júna. Ale bola tiež vážna obava, že nedožije ani do konca mája.

Don Pio vrátil sa o tri dni, aby si chorého pozrel. A keď videl Karola zachmúreného, veľmi zlej vôle, neshovorčivého, myslel si, že už prišla chvíľa ostatného záchvatu a preto zaraz začal hovoriť o sviatostiach.

Ale krok bol neopatrný! Karol vyskočil ako strela a začal kliat ani zatratený. Don Pio usiloval sa ho uchlácholiť, ale márne, lebo mladý muž vzal revolver do ruky, schovaný dotiaľ pod poduškou a strčil mu ho až pod nos. Vyhrážal sa, že si prestrelí hlavu, ak čo len slovo ešte spomenie o sviatostiach. Kňaz, aby sa čosi horšieho nestalo, prosil ho o odpustenie a odišiel. Úbohá mama, keď sa o veci dozvedela, bežala do kostola, aby si tam ulavila, lebo Matka Božia aj teraz vždy bola jedinou jej nádejou.

Revolver do daru.

Na druhý deň ráno, keď bol Karol akýsi spokojnejší, matka dlhšie sa zabavila pri ňom. Usilovala sa byť čím láskavejšou. Zaumienila si, že hrozný revolver mu vezme zpod hlavnice. Od Panny Márie to prosila, ako celkom mimoriadnu milosť, keď prijímala pri jej oltári.

— Počuj, Karol, — opýtala sa ho už konečne po dlhých rečiach, — mohol by si vari svojej matke vytýkať, že ti kedysi odoprela voľačo, čo by ti mohla dať?

— Ale, čo sú to za reči, mama! Vždy ste mi boli najlepšou matkou. Dobrá, veľmi dobrá, až pridobrá. A ak mi dovolíte, skoro slabá. Koľko ste mi už dali! Som presvedčený, že ste mi toho dali už vyše milióna. A či ste ma vždy nezastávali pred otcom? Vždy ste mali otvorený mešec pre mňa.

— Karolko, čo som ti dala, to je nič. Či hádam, všetko, čo je moje, nie je aj tvoje? Ale aj ty by si mi mal dať nejaký pekný darček!

— A aký?

Matka hľadala chvíľu pod hlavnicami, na ktorých bol mládenec opretý, vytiahla zpod nich revolver a pokračovala:

— Hľa, táto zbraň je darček, o ktorý ťa prosí tvoja matka.

— No, ale načo vám je?

— Budem ju opatrovať ako pamiatku po tebe.

(Pokračovanie.)

KATOLÍCKE ČASOVOSTI

Biskupská komisia Katolíckej akcie.

Najdôstojnejší páni biskupi na Slovensku zriadili biskupskú komisiu Katolíckej akcie. Jednotliví pp. biskupi menovali týchto svojich stálych zástupcov za členov komisie:

Za Trnavu: J. E. Dr. Michal Buzalka, biskup.

Za Spiš: Dr. Štefan Faith, univerzitný profesor v Bratislave.

Za Nitru: Msgr. Dr. Eugen Filkorn, prelát-kanonik.

Za Banskú Bystricu: Dr. Jozef Búda, univerzitný profesor, Bratislava.

Za rímsko-katolícke biskupstvo v Prešove: Ján Jacko, dekan v Petrovianoch.

Za grécko-katolícke biskupstvo v Prešove: Jozef Halčo, kons. radca, gr.-kat. farár v Bratislave.

Predseda biskupskej komisie Katolíckej akcie na Slovensku je trnavský biskup Dr. Pavol Jantusch.

Slovensko na prvom mieste!

Apoštolát modlitby podniká už niekoľko rokov akciu, ktorou chce dosiahnuť, aby na svete bola nepretržite slúžená omša za sv. Otca. Táto akcia sa môže podariť len vtedy, ak sa do nej zapoja všetky národy na celom svete. Akcia sa začala po celom svete organizovať a národy sa do nej veľmi pekne zapojovaly. V terajších vojnových časoch nemožno podať presne úplné údaje o počte sv. omší na rok 1941, lebo zo všetkých štátov neprišli zprávy, ale podľa doterajších vedomostí akcia pekne napreduje. Pre nás Slovákov je potešiteľným, že v tejto akcii sa veľmi pekne umiestňujeme, ako to ukazuje prehľad z celého sveta.

Alaska	1	Fínsko	12
Albánia	33	Francúzsko	1095
Anglia	69	Grécko	1
Argentína	256	Holandsko	366
Austrália	2	Honduras	2
Belgicko	843	India (Angl.)	169
Bolívia	1	India (Holand.)	718
Borneo	1	Indočína	2
Brazília	906	Irak	1
Bulharsko	48	Írsko	1
Costa Rica	19	Island	1
Chorvátsko	67	Japonsko	21
Curacao	2	Kanada	745
Čína	385	Kolumbia	18
Dánsko	12	Kongo	3
Dahomey	12	Kuba	2
Egypt	1	Letonsko	2
Faroer	3	Litva	363
Fidži	22	Madagaskar	379
Filipíny	1	Maďarsko	161

Melita	66	Salvator	47
Mexiko	464	Sudan	8
Mozambique	2	Škótsko	7
Nemecko	1226	Španielsko	2158
Norsko	44	Švajčiarsko	15
Nová Guinea	2	Taliano	1729
Palestína	1	Tangajka	1
Panama	1	Trinidad	1
Peru	1	Turecko	6
Portugalsko	580	Uganda	45
Protectorát	985	USA	93
Rhodezia	5	Venezuela	15
Slovensko	1338		

Počet všetkých svätých omší je 15.586.

Vysvitá, že iba Španielsko a Taliansko predstihlo Slovenskú republiku počtom omší za sv. Otca. Keď však uvážime, že Španielsko má vyše 20 miliónov obyvateľov katolíkov a Taliansko vyše 40 miliónov, tak vidíme, že Slovensko pomerne omnoho viac obetovalo ako iné krajiny. Teda relatívne k obyvateľstvu je na 1. mieste.

Akciu za nepretržitú reťaz omší za hlavu katolíckej Cirkvi možno považovať za teplomer lásky k sv. Otcovi. Na tomto teplomere sme sa umiestnili najvyššie zpočiatku všetkých národov sveta. Táto radosná skutočnosť naplňuje nás hrdosťou a zaväzuje k ďalšej obetavosti, aby sme sa ani v budúcnosti nedali predstihnúť inými národmi.

Úlohy náboženstva v Zadnestersku.

Po pririeknutí Zádnesterska k Rumunsku, Cirkev stojí pred veľkými úlohami v tomto kraji, ktorý 20 rokov prináležal soviatom.

Dvadsať rokov kresťanstvo bolo vyhnané zo Zadnesterska. Kostoly boli premenené na obchody, krčmy, dielne alebo kiná. Za celý čas nemali transnitriiskí Rumuni žiadnej príležitosti počuť slovo božie. Dievky zostávaly nepokrstené, sobáše sa uzavierali bez cirkevného úkonu. Hlbokoveriaci sediaci poschovávali sv. knihy, liturgické šaty a ikony na povalách a po pivniciach, kde sa skryte pred nimi modlievali v stálom strachu, že ich za to soviati potrestajú, lebo dívali sa na to ako na prečin.

Roky bolo možno len potajomky prežehnávať sa v Zadnestersku, lebo tieto posunky považovali sa za dačo hanebného.

Sovietským autoritám nepodarilo sa vyhladiť náboženstvo v dušiach transnitriiských Rumunov. Pri nástupe rumunských armád ako zázrakom objavily sa ikony, sv. knihy a všetky cirkevné klenoty. Na stá rumunských kňazov prišlo z materskej zeme, aby túto provinciu znovu pokresťančili. Tisíce a tisíce detí bolo pokrstené, tisíce a tisíce ľudí svoje manželské sobáše posvätili a mnohé kostoly boli vrátené svätému určeniu.

Poslanie Rumunsku na druhom brehu Dnjestra dostalo tým hlboký ďalekosiahly význam. Tým nastáva nová doba spravodlivosti a duševného i hmotného rozkvetu Zadnesterska.

KTK.

Pochválen buď Ježiš Kristus!

Vyšné Lapše, 23. dec. 1941.

Z Vyšných Lápš, na oslobodenom území nám píšú :

Na oslobodenom území Spiša, v obci Vyšné Lapše, nielen po stránke národnostnej sa ľud prebúdzá k novému slovenskému životu, ale aj po stránke náboženskej. Toho dôkazom sú aj nedávno konané sv. misie v tejto obci. Zásluhou nášho mladého a agilného dp. Jána Ovšonku, miestneho adm. nedávno sa založila u nás odbočka SKM, a teraz práve pred Vianocami, pripravil svojim veriacim novú duševnú radosť v podobe sv. misií. Kazateľmi boli vdp. Pátri redemptoristi z Podolínce, vdp. František Lesák a vdp. Kočíš, ktorí svojimi krásnymi kázňami tak dojali svojich poslucháčov, že často som videl, ako z ich očí padaly slzy ľútosti nad hriechami. Ozať, v dnešnej tak ťažkej dobe nič nepotrebuje človek tak, ako práve vrátiť sa ku pôvodnému stavu milosti, ktorú obdržal pri sv. krste. Vrátiť sa ku viere svojich otcov. Len tak, hovoril jeden z pánov misionárov, môže sa vrátiť znovu do srdca ľudských pokoj, po ktorom všetky národy teraz túžia, len tak môžeme si na Vianoce zaspievať chválospev betlehenských anjelov: „Sláva Bohu na výsostiach a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle!“

Zostávam vám s katolíckym pozdravom :

Jakub Kostka, riad. školy, Vyšné Lapše.

Čo treba udať pri posielaní peňazí šekom.

1. Do rubriky, kde stojí: **Miesto pre bezplatné označenia...**, treba udať na aký účel sú peniaze zaslané.
2. Dolu, kde stojí: **vložil**, treba udať úplnú adresu: meno, obec, poštu a okres. Veď akože je možné šek zaúčtovať, keď niekto pošle peniaze a udá len meno pričom nemyslí, že to isté meno má aj druhý a to v tej samej obci.

Ďalej. Zmenu pobytu treba vopred ohlásiť a pritom udať starú a novú adresu, aby sa časopis nadarmo neposielal. — Predplatné treba udať pod tou adresou, na ktorú sa časopis posiela.

Adminstrácia.

Sv. Otec, Pius XI. povedal: „Darmo budete stavať kostoly, keď nebudete rozširovať katolícku tlač.“ Túto výzvu pochopila sekcia dievčat SKM vo Valaskej, na popud svojho duchovného vdp. M. Minárika. Chodiac z domu do domu, dosiahly pri rozširovaní našich časopisov pekného výsledku, začo zasluhujú najúprimnejšiu pochvalu. Administrácia.

Za redakciu zodpovedá Július Šimko, farár, Lipt. Trnovec. Na túto adresu sa zasielajú rukopisy. Neprijaté čísla ako i predplatné prosíme zasielať na adresu: misijných domov v Nitre, v Ševníku, p. Hrabušice a vo Vidinej, p. Lovinobaňa. Tlačil „Lev“ kníhtlačiarsky a naklad. spolok účas. spoločnosť v Ružomberku.

S v ä t á R o d i n a

Časopis k úcte sv. Rodiny Nazaretskej a k ochrane rodín kresťanských. Orgán všeobecného spolku k úcte sv. Rodiny Nazaretskej. - Vychodí mesačne, vydáva: Spoločnosť Božieho Slova. **Predplatné:** na rok pre Slovensko 10.— Ks, pre Franciu 15.— Ks, pre cudzinu v Európe 20.— Ks, pre Ameriku 1 dolár. — Predpláca sa v Misijnom dome Nitra p. l., číslo šekového účtu 3074., v Misijnom dome Štávník p. Hrabušice, číslo šekového účtu 3099., v Misijnom dome Vidiná p. Tomášovce, číslo šekového účtu 3119. — Redakcia „Sv. Rodiny“ Rím kat. farský úrad Liptovský Trnovec, p. l. okr. Sv. Mikuláš. Neprijaté čísla a predplatky prosíme posielat na adresu misijných domov. — **Predplatné pre Maďarsko** ročne 2.20 P. na adresu Szt. Imre Missziós Szeminárium, Kőszeg, Maďarsko. Číslo šeku 33.275.

Modlitba zasvätenia sa Svätej Rodine.

(Od svätého Otca Leva XIII. schválená a predpísaná.)

Ó, Ježišu, najlaskavejší Spasiteľ! Ty si s neba sostúpil a svet učením a príkladom si osvietil; najväčšiu časť svojho zemskeho života sv. Jozefovi a Panne Márii poddaný v chudobnom nazaretskom dome si strávil. Takto si posvätil tú Rodinu, ktorú si všetky kresť. rodiny majú mať za vzor.

Prijmi milostivo pod svoju ochranu i našu rodinu, ktorá sa Ti i teraz s dôverou obetuje a zasučuje. Chráň a bráň ju a pestuj v nej stále svoju svätú bázeň. Zachovávaj v nej obetavú lásku a domáci pokoj, aby takto vždy viac podobná bola svätému vzoru svätosvätej Rodiny v Nazarete; aby z našej rodiny nikto nezahynul, ale aby každý obsiahol večný život.

Preblahoslavená Panna Mária, najlaskavejšia Matka Ježiša Krista a naša Matka, vypros nám dobroty, aby Pán Ježiš toto naše pokorné a dôveryplné zasvätenie láskave prijal a našu rodinu, Svätej Rodine zasvätenú, milostivo požehnával.

Drahý svätý Jozef! hlava Svätej Rodiny, ochranca Ježiša a Márie, pomáhaj nám vo všetkých našich potrebách. Nauč nás v rodine po vzore Svätej Rodiny spoločne sa modliť, svedomite pracovať, ťažkosti a krize trpezlivo znášať; všetko pre Boha a na spásu našej duše. Takto úfame vo večnosti s Pannou Máriou i s Tebou večne chváliť svojho Božského Vykupiteľa, Ježiša Krista.

Ježiš, Mária, Jozef! Vám porúčam svoje srdce, svoju dušu!

Ježiš, Mária, Jozef! stojte pri mne v ostatnom boji!

Ježiš, Mária, Jozef! s Vami nech odíde moja duša v pokoj! Amen.

Podakovania:

Najvrúcnejšie vďaky vzdávam Sedembolestnej Panne Márii, Božskému Srdcu Ježišovmu, sv. Jozefovi a sv. Antonkovi za vyslyšanie a uzdravenie mojej sestry s ťažkej choroby. Dlhú dobu som sa modlila a bola som vyslyšaná, preto posielam na pohan. misie 20 Ks. Čitateľka Sv. Rodiny A. Š., K.

Najvrúcnejšie vďaky vzdávam Matke Ustavičnej Pomoci, sv. Jozefovi, sv. Alfonzovi a Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu za uzdravenie z ťažkej choroby. Posielam na rozšírenie časopisu „Sv. Rodina“ 10 Ks. Mária M., čitateľka Sv. Rodiny, Krakovy.

Najvrúcnejšie vďaky vzdávam Božskému Srdcu Ježišovmu za uzdravenie z nemoci. Odbavovala som deviatnik k Bož. Srdcu a bola som vyslyšaná. Posielam na podporu sv. misií 10 Ks. H. K., V. Hradná.

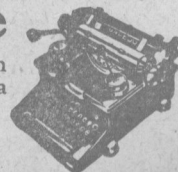
Najvrúcnejšie vďaky vzdávam Božskému Srdcu Ježišovmu, Panne Márii, sv. Jozefovi a sv. Rafaelovi za uzdravenie mojej dcérušky. Posielam na pokrstenie pohan. dieťaťa „Jozef“ 25 Ks. Čitateľka Sv. Rodiny.

Bola som zastihnutá veľkým nešťastím, zomrel mi manžel ešte mladý, ostala som nevládna, prosila som Matku Božiu o rýchlú pomoc a bola som vyslyšaná. Posielam milodar 10 Ks. Čitateľka Sv. Rodiny, Zbely.

Písacie stroje

kancelárske aj prenosné, osvedčenej značky Vám výhodne dodá odborná kresťanská firma

Otakar Vébr, BRATISLAVA

Goetheho 15. — Telefon 4202.

Misijný omšový spolok

činiť ťa účastným požehnaní troch sv. omší denne, — čo je spolu 1100 svätých omší ročne, — ktoré sa obetujú za živých a zomrelých členov spolku a za požehnanie Božie pre prácu našich misionárov. Každý deň pamätá sa na sv. omši na všetky tvoje záležitosti a odporúčajú sa tvoje úmysly nebeskému Otcovi. — Aj po smrti sa obetujú sv. omše za teba, keď už aj príbuzní azda na teba zabudli. — Urobí ťa tichým spolupracovníkom Spoločnosti Božieho Slova. S jej 5000 kňazmi a bratmi aj ty pomáhaš pohanov obrátiť na katolícku vieru. — Pomáhaš mnohým chudobným žiakom, aby sa stali kňazmi a misionármi. — V spolku máš dobrú pomôcku, keď chceš preukázať svoju lásku a povďačnosť svojim zomrelým príbuzným, dobrodincom a priateľom. Pomôžeš im, ak ich robíš účastnými milosti týchto sv. omší; lebo aj zomrelí budú zahrnutí do oných 1100 sv. omší, keď ich mená nám budú poslané aj s príspevkom. — Spolok ti poskytuje pomoc a ochranu Božiu pre tvojich milých; pomáha ti zachrániť alebo obrátiť tých, ktorých spása ti leží na srdci. Mená tých, ktorých chceme dať zapísať do spolku, môžu byť zaslané aj bez ich vedomia, keďže spolok nepredpisuje žiadnych osobných povinností. — povzbudzuje ťa k povďačnosti za milosti pravej viery a k modlitbe za úbohých pohanov. — Učí ťa vážiť si svätej omše, milovať a ju využiť tohoto prameňa milostí. — Zaisťuje ti zvláštne požehnanie sv. Otca v Ríme, ktoré udelil všetkým členom tohoto spolku a všetkým ktorí ho rozširujú. Sv. Otec píše: „Odporúčame srdečne Misijný omšový spolok a udefujeme všetkým členom, horlitém a dobrodincom svoje apoštolské požehnanie.“ A ešte vrúcnejšieho odporúča sl. panujúci sv. Otec pápež Pius XII.: „V láske žehnáme všetkých, ktorí akýmkoľvek spôsobom Omšový spolok účinne podporujú a zaň horlia, a najvrúcnejšie prosíme, nech sila najsv. Obeti učiní, že meno Pánovo bude veľké medzi pohanmi, a že celá zem sa mu bude klaňať a vychvaľovať ho“ (srv. Mal. 1, 11 a Ž. 65, 3). V Ríme, 21. júna 1939. Pius P. P. XII. — Podáva ti posvätnú medailu. Keď ju nosíš, získaš odpustky a milosti päťorakého škapuliara a škapuliara Božského Srdca bez toho, že by si musel nosiť tie škapuliare, ak si už bol prijatý do dotýčnych bratstiev. Aj pápež odpustky a tým aj odpustky zomierajúcich možno získať touto medailou. — Nechceš sa aj ty pričiniť o rozšírenie tohoto spolku a obohatiť seba a svojich známych toľkými milostami!

Podmienky prijatia:

1. Členovia môžu byť len jednotlivé prijatí do spolku.
2. Každý musí zaslať svoje meno a priezvisko, aby mohol byť zapísaný do členskej knihy.
3. Ako príspevok za prijatie a zároveň ako milodar na misie sa platí 50 Kč za osobu, raz navždy. S peniazmi treba vždy poslať oznámenie, na aký cieľ sú poslané. Zároveň treba udať, či ide o živú alebo mŕtvu osobu.
4. Posvätená medailka omšového spolku, ktorá sa dáva len pre živých, ako aj dekrét o prijatí posiela sa dotýčným po zaslaní mien a patričného príspevku.
5. V prípade smrti netreba oznámenia.
6. Spolok neukladá členom žiadnych povinností. Odporúča sa však, aby každý člen denne pomodlil „Zdravas' Mária“ s dodatkom „Ó, Mária, Kráľovná apoštolov, pomáhaj úbohým pohanom!“

Príhláste sa v niektorom z týchto misijných domov:

1. Misijný dom Matky Božej, Nitra.
2. Misijný dom Annuntiata, Šťavník, pošta Hrabušice.
3. Misijný dom Božského Srdca, Vidiná, p. Tomášovce.

Novinové výplatné povolené Ríadit. pošt. a telegr. v Bratislave, pod č. 24390-III-1919. Podací poštový úrad Ružomberok I. — Novinové výplatné povolené Ríadit. pošt. a telegr. v Košiciach, pod č. 25482-IV-1925. Podací poštový úrad Hrabušice-Tomášovce. — Novinové výplatné povolené Ríadit. pošt. a telegr. v Bratislave, pod č. 100.456-V-1935. Podací poštový úrad Nitra.